

HFS

Nätverket Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård

Verksamhetsberättelse

för

Nätverket Hälsöfrämjande Hälso- och sjukvård

2020

Innehåll

Presidieutskottet (PU) har ordet	3
Om Nätverket	4
Nätverkets verksamhetsidé	4
Patientperspektivet	4
Befolkningsperspektivet	4
Medarbetarperspektivet	5
Styr- och ledningsperspektivet	5
Nätverkets vision	5
Viktiga händelser i nätverket 2020	5
Måluppfyllelse för fokusmål 2020	6

Presidieutskottet (PU) har ordet

Året 2020 kommer sannolikt att beskrivas i historieböckerna på motsvarande sätt som vi har läst om spanska sjukan, digerdöden och andra pandemier som drabbat vår värld. Trots att vi anser oss så mycket klokare och vetenskapligt bevandrade idag jämfört med för 100 år sedan så verkar vi stå precis lika försvarslösa, om än med starkare vapen.

För HFS-nätverket har Corona inneburit att våra kärnfrågor om en god och jämlik hälsa och vikten av ett förebyggande arbete har lyfts högre upp på agendan. Vi konstaterar att de som drabbats värst av pandemins härjningar är de med ohälsosamma levnadsvanor, nedsatt hälsolitteracitet och socioekonomisk utsatthet. Det är kunskaper som vi försökt förmedla och få regionerna att integrera i sina ledningssystem med varierande framgång. Nu är kanske tiden inne att gå från ord till handling.

Mötesrestriktioner till trots så har PU och HFS-nätverket kunna genomföra alla planerade aktiviteter. Vi har dessutom höjt vår ambition att sprida kunskap, ge inspiration och påverka andra aktörer genom satsningen på digitimmar som har varit mycket uppskattade och välbesökta.

Under 2020 har vi fortsatt dialogen med företrädare för nationell kunskapsstyrning i syfte att säkerställa att det hälsofrämjande perspektivet kommer att vara med i alla nationella programområden. Vi har träffat SKR inom områdena god och nära vård och strategi för hälsa som vi tror kan bana väg för fördjupad lokal samverkan med kommuner. Vi har startat ett samarbete med Nätverken Demokrati Uppdrag Hälsa. Dessa nätverk samlar förtroendevalda och tjänstepersoner som arbetar med behovs- och befolkningsperspektivet. Där hoppas vi kunna kroka arm i viktiga frågor om hur vi fastställer befolkningens behov, hur vi prioriterar och hur vi följer upp arbetet med hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Det internationella samarbetet har fördjupats under 2020. HFS Sverige har deltagit i en första konferens med de baltiska länderna. Deltagarna var överens om värdet av fortsatta dialoger för att skapa samsyn om kvalitetsindikatorer och andra viktiga frågor. Sverige kommer att vara värd för nästa konferens under 2021.

Nätverkets vision om en hälsofrämjande hälso- och sjukvård för alla ställer höga krav på medlemsregionerna att förändra arbetssätt och ställa om från sjukvård till hälso- och sjukvård. Vi ser fram emot att fortsätta stödja detta viktiga arbete under 2021.

Presidieutskottet

Ralph Harlid, Västra Götalandsregionen

Malena Lau, Västra Götalandsregionen

Helena Holmgren, Region Stockholm

Ylva Sundquist, Piteå kommun

Hans Brandström, Region Gotland

Hans-Inge Persson, Region Skåne

Ann-Charlotte Norman, Region Uppsala

Maria Vejdal, Region Sörmland

Om Nätverket

Det svenska nätverket för Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård (HFS) är en del av det internationella nätverket Health Promoting Hospitals and health services, HPH. HFS-nätverket består av 20 regioner. Den löpande verksamheten i nätverket sköts av ett sekretariat som leds av en nationell koordinator. I den löpande verksamheten ute i medlemsorganisationerna fungerar hälsoprocessledarna som lokala koordinators för det hälsofrämjande arbetet. Nätverket organiserar elva temagrupper som bedriver utvecklingsarbete inom sina respektive områden.

Nätverkets verksamhetsidé

Driva utveckling av en hälsofrämjande hälso- och sjukvård med fokus på jämlik vård och god hälsa för patienter, medarbetare och befolkning

Utifrån verksamhetsidén framgår att nätverket ska driva utvecklingen av en hälsofrämjande hälso- och sjukvård. De vi är till för är patienter, medarbetare och befolkning och det vi vill uppnå med vår verksamhet är jämlik vård och god hälsa. Nätverket arbetar därför utifrån fyra perspektiv som tillsammans stödjer en helhetssyn på hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Patientperspektivet

Nätverket drivs av viljan att alla patienter ska mötas med respekt för sina olikheter i behov, värderingar och kultur. I patientmötet stärks patientens tillit till sin egen förmåga att hantera sin sjukdom och förbättra sin hälsa och livskvalitet.

Inom ramen för patientperspektivet arbetade nätverket med följande frågor:

- Jämlik vård
- Personcentrerad vård och det hälsofrämjande mötet i vården
- Levnadsvanor
- Hälsolitteracitet
- Hälsoekonomi

Befolkningsperspektivet

Nätverket arbetar för att hälso-och sjukvårdens kunskap och erfarenhet ska stärka samhällets arbete för befolkningens hälsa. Inom ramen för befolkningsperspektivet arbetade nätverket med följande frågor:

- Jämlik hälsa
- Riktade hälsosamtal
- Hälsokalkylator

Medarbetarperspektivet

Nätverket verkar för att hälso-och sjukvården ska vara en förebild för en god arbetsmiljö. Inom ramen för medarbetarperspektivet arbetade nätverket med följande frågor:

- Hälsöfrämjande arbetsplatser

Styr- och ledningsperspektivet

Genom en helhetssyn på vårdens uppdrag och fokus på vårdens resultat, utvecklar vi en värdeskapande vård där resurserna används klokt. Styr- och ledningsperspektivet uttrycks genom nätverkets vision om en hälsöfrämjande hälso- och sjukvård för alla. Inom ramen för styr- och ledningsperspektivet arbetade nätverket med följande frågor:

- Uppdrag - uppföljning

Nätverkets vision

En hälsöfrämjande hälso- och sjukvård för alla

Visionen är det övergripande mål på lång sikt som vi strävar emot och som beskriver ett önskat tillstånd om hur bra vi vill bli. Visionens kraft ligger i att få alla att dra i en gemensam riktning och uttrycker mer en vilja än ett mätbart mål.

Viktiga händelser i nätverket 2020

- Vårmöte i mars för temagrupsordföranden, processledare, sekretariat/PU
- Årsmöte i mars
- Strategidagar i september
- Nio digitimmar kring olika teman: riktade hälsosamtal, tobaksavvänjning under Covid-19 pandemin, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i vården, hälsöfrämjande vårdmiljö, hälsosamma matvanor, verktyg för ökad kulturell medvetenhet, hälsoinformatörer och HFS uppföljningsenkät (www.hfsnatverket.se/hfs-natverkets-digitimmar)
- Baltisk konferens 8-9 oktober
- Påbörjat samarbete med Nätverken för Demokrati Uppdrag Hälsa

Måluppfyllelse för fokusmål 2020

I analysen har en samlad bedömning gjorts av måluppfyllelsen, enligt nedan:

- Målet är uppnått
- Målet är delvis uppnått
- Målet är inte uppnått

Mål	Resultat	Analys
Hälsöfrämjande och förebyggande perspektiv är integrerade i "god och nära vård" samt i nationellt system för kunskapsstyrning (NKS)	<p>Dialog har förts med representanter för SKRs arbete med Nära vård och kunskapsstyrningen för att tydliggöra hur HFS kan stödja utvecklingen av regionernas hälsöfrämjande och sjukdomsförebyggande arbete.</p> <p>I samband med HFS vårmöte medverkande representanter från NPO levnadsvanor där dialog fördes. Även vid HFS strategidagar deltog NPO levnadsvanor samt representanter för Nära vård. HFS är inbjudna att delta i SKRs arbete med en plattform för personcentrerad vård.</p> <p>Ett dokument finns framtaget som kommunicerar vem som gör vad mellan aktörerna HFS, Nära vård, NKS, utifrån HPH-nätverkets nya standards</p> <p>HFS presidieutskott har lämnat remissvar på följande betänkanden:</p> <ul style="list-style-type: none">- God och nära vård – En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19)	<p>● Målet är delvis uppnått</p> <p>Genom dialog och remissvar har HFS till viss del kunnat få med det hälsöfrämjande och förebyggande perspektivet i Nära vård och i arbetet med Nationell kunskapsstyrning.</p> <p>Det som fortsatt saknas är fokus på primärprevention ur ett befolkningsperspektiv.</p> <p>Covid-19 har påverkat förutsättningarna för måluppfyllelse.</p>

Mål	Resultat	Analys
	<ul style="list-style-type: none">- Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård – ett system, många möjligheter (SOU 2020:36)	
Nationella indikatorer för jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård utifrån "Vården i siffror" (VIS) är integrerade i regionernas planering och uppföljning.	Webben har uppdaterats med exempel på hur indikatorerna kan användas. En filmad handledning kring områdesrapporten på VIS har tagits fram. Uppdateringar och förbättringar i Vården i siffror har inte kunnat göras i den utsträckning som önskats.	<p>● Målet är inte uppnått</p> <p>Svårigheter i kommunikation med VIS har gjort att åtgärder för ökad användarvänlighet inte kunnat göras.</p> <p>Det är oklart i vilken grad regionerna uppfattar indikatorerna som ändamålsenliga.</p>
Invånare/patienter är systematiskt involverade i nätverkets arbete.	Presidieutskottet har utökat antalet patient/närstående representant och har sedan hösten två personer med i arbetet. Temagrupp psykisk hälsa har sett ett stort värde med att involvera en patient i arbetet.	<p>● Målet är delvis uppnått</p> <p>Temagrupperna upplever svårigheter dels kring det praktiska men också kring vilka personer som ska medverka och hur de involveras i arbetet på ett bra sätt.</p> <p>Covid-19 har påverkat förutsättningarna för måluppfyllelse.</p>
Former för att systematiskt involvera tandvården i nätverkets arbete har etablerats.	I temagrupp matvanor finns en tandvårdsrepresentant som stöd i arbetet med sunda matvanor vilket utvecklat gruppens arbete. PU har adjungerat en representant från tandvården.	<p>● Målet är uppnått</p> <p>Aktiv rekrytering av personer med ett brett tandvårdsperspektiv har genomförts.</p>

Nätverkets temagrupperns uppföljning av 2020 återfinns i dokumentet *HFS-nätverkets temagrupperns uppföljning av 2020*.